

POSTANOWIENIE

27 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Trzebiatowski

na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa S.B.
przeciwko P.D. i Powiatowi [...]
o stwierdzenie nieważności umowy i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej S.B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 19 kwietnia 2023 r., I ACa 1755/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od S.B. na rzecz Powiatu [...] 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia powodowi odpisu niniejszego postanowienia.**

(M.K.)

UZASADNIENIE

Powód S.B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 19 kwietnia 2023 r. Wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania uzasadnił występowaniem istotnego zagadnienia prawnego i oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jak zaznaczono, skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na dwóch spośród wymienionych przesłanek, tj. pierwszej i czwartej.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc problem pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), jak też w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (postanowienia SN: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11). Konieczne jest przy tym przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, lecz także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (m.in. postanowienia SN: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10).

Przedstawioną problematykę skarżący ujął w pytaniach: „Czy spełnienie przez cudzoziemca świadczenia, do którego nie jest on zobowiązany, i co do którego nie wie, że jest ono nienależne, świadczy o wzbogaceniu tego, na czyją rzecz spełnione zostało to świadczenie, a cudzoziemcowi należy się zwrot tego, co świadczył?; Czy cudzoziemcowi nieznanemu prawa polskiego można przypisać wiedzę i świadomość konsekwencji w spełnianiu świadczenia, do którego nie był zobowiązany?”.

Przedstawiona przez skarżącego problematyka nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurystycznej, wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu. Uzasadnienie to nie wskazuje bowiem na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni ani na to, że ich niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego zastępowanie strony skarżącej w takim zadaniu, w tym domyslanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia SN: z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08 oraz z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04). Bez wykazania wspomnianych okoliczności twierdzenie o istotności zagadnienia prawnego zgłoszonego przez skarżącego może być potraktowane jedynie jako efekt jego subiektywnego wyobrażenia czy osobistej oceny.

Należy podkreślić, że przedstawione przez skarżącego pytania pozostają niejako obok okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, z których wynika, iż pozwany P.D. zgłaszając swoją ofertę zakupu nieruchomości wpłacił wadium i zobowiązał się, że całkowita cena sprzedaży zostanie uiszczona najpóźniej w dniu zawarcia umowy. Oferta pozwanego została zaakceptowana przez Powiat [...] Warunkiem koniecznym do zawarcia umowy było wcześniejsze uregulowanie całości kwoty. Z wyciągu bankowego powoda wynika, że uiszczył on pozostałą część kwoty na rzecz w/w Powiatu. Sąd Apelacyjny podzielił ocenę Sądu pierwszej instancji, że w interesie wierzyciela jest spełnienie świadczenia przez dłużnika, przy czym bez znaczenia pozostaje okoliczność, czy dłużnik osobiście spełni to świadczenie. Spełnienie świadczenia prowadzi do wykonania zobowiązania.

Indywidualne cechy dłużnika nie mają znaczenia przy spełnieniu świadczenia. Zapłata kwoty sprzedaży nieruchomości została w sposób wskazany przez pozwanego P.D. uregulowana. Powiat [...] nie miał obowiązku ustalania, jakie były wzajemne uzgodnienia i rozliczenia pomiędzy powodem a pozwanym P.D. W ocenie Sądu Apelacyjnego po stronie pozwanego Powiatu [...] nie doszło do otrzymania świadczenia nienależnego.

Natomiast odnośnie do drugiej przesłanki wniosku skarżącego, to zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie* i ocenianej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (m.in. postanowienie SN z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie jedynie oczywistego naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

W ocenie skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wobec naruszeń prawa materialnego, tj. art. 405 k.c. w zw. z art. 410 i 411 k.c., a to wobec przyjęcia, że po stronie pozwanych nie doszło do otrzymania nienależnego świadczenia.

Okoliczności wskazane przez skarżącego nie usprawiedliwiają jednak takiej oceny zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrywał się rażącego naruszenia powołanych przepisów, widocznego *prima facie* – czego zresztą skarżący nie wykazał. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa.

Mając powyższe na uwadze, nie można przyjąć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

(M.K.)

[SOP]